

DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LVCÆ ORTHODOX. MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA.

QVOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXI. FEBRVARII.

M. ANTONIO CHARPENTIER, Doctore Medico, Moderatore.

Est. ne Lien alterum αἱματώδες organum?

966.

QUID QUID Sanguinis venis & arteriis est effusum, alendo corpori comparatum fuit: constat is humore vario pari cum elementis mundi numero, & fibris in hepate genitis citra quas instar aquæ diffluit; æque differt loco & temperamento; ac generationis principio; Arteriarum tubulis conceptus, vitali & salutari calore perfusus in sinistro cordis specu ex venoso perficitur. Non quod influat cor assurgit, sed dilatato vi congenita corde guttatim illabitur cum externo aëre per pulmones allecto. Neque totus, neque sæpius in die ex venis per cordis ventriculos in arterias, neque rursum ex arteriis per cæcas extremitatum partium ἀσπασίμους in venas traducitur, irrequieto circulo ad libidinem & novitatem ficto; Sanguinis caua contenti non contemnenda portio dextrum cordis ventriculum paulatim subit; à quo sensum secundum venam arteriosam in pulmones repit, partim vt in eorum nutritionem abeat, partim vt exugatur ab arteria venosa, in qua non raro vel concrevit vel tuberculum parit subitæ mortis internuntium; ab hac eadem prope mensura & ordine Sanguis extillat in læuum cordis sinum, vbi post longam à sinu in auriculam proximam & ab auricula in sinum agitationem, in vitalem spiritum & sanguinem conuertitur, pedetentim ablegandus in aortam singulis partibus alendis & recreandis. Eam ἀνὰ δόξαν promouet optima rerum dispensatrix natura, spirituum ministerio, ad motus cordis perennitatem.

CONCLVSO venarum ductibus Sanguini non virtus, non color vnus; Biliosus ἀγρότερος & χαρότερος excolendis disciplinis quàm moribus temperandis aptior est; nullus abs eo ingenio felix aut pace belloque clarus, nisi in suauem faceret mixturam solertiz cum dementia. Pituitosus λιανώτερος vt formæ ac pulchritudinis fomes, sic præcipitis senii author. Pessimus omnium cum exuperat Melancholicus atro colore metum & mœorem desperationis comites parit, κοινὴν τῆς αἰμὸς, λυγρὰ θρηνησάτω, & terribiles visu formas. Qui à reliquis superest Sanguinis flos & lumen vbertate & suauitate potior, dulcis, halituosus, ἐν γαστρὶ ἔσθ' ὅς τις, vitæ diuturnioris thesaurus, fons amoris & gaudii, & exoptatus μετεωροβόλος arbiter; nusquam separati querantur in corpore; saluberrimum inter se concentum edunt, salutis & vitæ conseruatorem, & actionum perfectissimarum opificem, qui si prorsum vorsum peruertitur, morbum & mortem non licet effugere. Ab his distant vtræque bilis & pituita, vt excrementa ab alimentis, quamuis non inutilia. Cum neque animatus sit Sanguis, neque corporis pars, sine eo tamen anima in corpore non immoratur. Mouetur sursum, deorsum, foras, intro, ad varios Solis & Lunæ aspectus, diu notæque tam infita quàm extranea virtute. Non raro ex venis in arterias & neruos, & ex his in illas transfunditur mirabili μετεωροβόλῃ; sed commoueri in Hominis caduere præfente Homicida fortuitum est.

IN tam numerosa partium, actionum, officiorum varietate Sanguinis vbertas corpori necessaria est, cuius idcirco elaborandi vnica satis non fuit officina. Nostrum corpus plane διεσπασμένον, ne vnus partis defectione interrupta penderent opera; geminæ omnes in mutuam auxilium, sinistrae dextrarum; quo nomine Lien, ἡπαρ νόθος, læuum abdominis regionem occupauit ad subsidium Iecoris dextra parte Sanguinem conscientis. Huic nobilissimus amplissimisque locus vt viceri primario assignatus, illi vt focio & adiutori angustior & ignobilior, proximè ad æquilibritatem & ἰσορροπίας. Inest vtrique παρὶς χυμῶν concreto sanguini concolor, lumine paulò dissimili; floridior Hepaticolor puriorem Chylum & tenuiorem, Lieniluidior crassior impurioremque prolucens. Regius ferè omnis ad Iecur apparatus valorum afferentium, referentium, fecerentium, afferuantium; sua tamen non desunt Lieni ministrantia organa adducendis transfundendisque humoribus; Capiti extorū Iecori, quod vnuerſi corporis curam habeat, vtriusque maioris venæ portæ & cauz propagines, Lieni quasi subsidario solius portæ furculi famulantur, quod inferiori ventri tantum studeat; locum interdum mutant, alternantque vices, sic vt Lien sede regia collocatus, minus vicarium Iecori in sinistro latere deposito obeundum committat; vri eum aut saluo animali eximi fabulosum, officio omni exuere impium.

CIBVS potiusque ore præparatus in ventriculum demittitur, qui verumque artēis amplexibus coercens proprio vicinarumque partium calore, in succum cremori pristinæ similem conuertit; eo suauissimè delectatur; donec deuolutus in intestina per innumerabiles venulas, quæ à Chylo candido continendæ lactæ dicuntur, veteribus ignotæ & à melaëricis distinctæ, ad Pancreas deferretur, à quo per eosdem ramulos permanat ad Iecur. Effusus in illius substantiam ac dispersus, eique diu multumque hærens, subigitur iterum & ingenta eius proprietate αἱματωσύνῃ, in veram & expressam Sanguinis speciem commutatur: ita exornatus atque perfectus, & per ramulos portæ in intestina proximalque partes, & per cauz tubulos in vnuerſum corpus distribuitur. Ne putes totum Sanguinem ascendere transfutitque per cordis ventriculos; nullumque omnino infra Iecur descendere, aut sursum progredi vltra orificium cordi adaptum; valvulas enim velut obstacula ac repagula natura non apposuit vel inflectenti viam ad iugulum vel ilia versus prolabenti Sanguini; quæ insertæ sunt venis cruralibus eius deductioni ad inferas partes non obsunt, sed remorantur impetum, ne cursu, saltu, æstu, rapidoue motu vasa rumpantur & distendantur. Immane quantum decipiuntur, qui venas à corde oriri, & Sanguinem eò vsque non censendum volunt, donec in corde fuerit excoctus.

NEQVE audiendi qui Lienem excipiendo solum excremento Melancholico aut præparando Sanguini arterioso comparatum sibi persuadent. Potulenta & liquidior Chyli portio è ventriculo in illum deriuatur tam per aspectabiles vias quàm per occultas soli nature perspectas, quæ citra lacerationem explorari non possunt; eius quoque Chyli ad Pancreas deducti lutulenta pars & feculentia per ramum splenicum transfertur in Lienem & per eius corpus fungosum ac spongiosum diffunditur. In ipsa affusione, fit quedam crassioris succi cum dilutiore & aquo σύμμιξις, mox vterque ita contemperatus singulari eius facultate ἐξαιματώσῃ, vitali cordis calore per arteriæ celiacæ ramulos accurren- te, subleuatâ & corroboratâ, comminuitur, mitigatur, concoquitur & Sanguinis legitimi characterem induit. Quod aqueum est & coctionem elusit, exsortitur ab arteriis celiacis excurrit in aortam & per emulgentes in renes & vesicam; quod purum est & familiare cedit in alimentum Lieni; reliquum tum per vas breue alendo excitandoq; ventriculo delegatur, tum per ramum splenicum pancreati, omento, intestinis, mesenterio, ano in pabulum distribuitur; adeour vena caua & λαμβάνουσα nutriendis intra & extra aluum partibus, πελαγία que porta est, alendis tantum aluinis comparata sit, eo ipso Sanguine qui tam in Hepate quàm in Liene perficitur.

Est ergo Lien alterum αἱματώδες organum.

Proponebat Lutetiæ IOANNES BAPTISTA MOREAV Parisinus. A.R.S.H.M. DC. XLVII.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Michael Marès.
M. Claudius Breyer.
M. Martinus Akakia Prof. Reg.

M. Durandus Franciscus Yon.
M. Leo le Tourneurs.
M. Nicolaus Cappon Censor.

M. Claudius Geruais.
M. Franciscus Guenault.
M. Ioannes Merler.

